

Anonymizované znenie

Preklad

C-495/19 – 1

Vec C-495/19

Návrh na začatie prejudiciálneho konania

Dátum podania:

26. jún 2019

Vnútroštátny súd:

Sąd Okręgowy w Poznaniu

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. máj 2019

Žalobkyňa:

Kancelaria Medius SA z siedzibą w Krakowie

Žalovaný:

RN

UZNESENIE

[*omissis*]

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy (Krajový súd Poznań, XV. občianskoprávne odvolacie oddelenie, Poľsko)

[*omissis*]

na pojednávaní 14. mája 2019 [*omissis*]

v konaní o žalobe o zaplatenie,

ktorú podala Kancelaria Médius SA so sídlom v Krakove,

proti RN

na základe odvolania žalobkyne

proti rozsudku Sąd Rejonowy w Trzciance (Okresný súd Trzcianka, Poľsko)

z 30. októbra 2018

[*omissis*]

rozhodol:

Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke:

Má sa článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288; ďalej len „smernica 93/13/EHS“) vykladať v tom zmysle, že bráni procesným predpisom, podľa ktorých súd môže vydať rozsudok pre zmeškanie založený výlučne na tvrdeniach žalobcu uvedených v písomnom vyhotovení žaloby, ktoré musí považovať za pravdivé, ak sa žalovaný – spotrebiteľ, ktorý bol riadne upovedomený o termíne pojednávania – nedostaví a ani nepodnikne nijaké kroky na svoju obranu?

[*omissis*]

Odôvodnenie

I. Skutkový stav a konanie na vnútroštátnom súde

1. Žalobkyňa, Kancelaria Medius SA so sídlom v Krakove žiadala, aby súd uložil žalovanému RN povinnosť zaplatiť 1 231 PLN vrátane úrokov. Žalobkyňa

2

Anonymizované znenie

v odôvodnení žaloby uviedla, že žalovaná suma vychádza zo zmluvy o pôžičke, ktorú žalovaný uzatvoril s právnym predchodcom žalobkyne, čiže s Kreditech Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialności so sídlom vo Varšave.

2. Žalobkyňa k žalobe priložila dokumenty, ktoré preukazovali uzatvorenie zmluvy o postúpení pohľadávky s jej právnym predchodcom, ako aj kópiu rámcovej zmluvy bez podpisu žalovaného.
3. Prvostupňový súd zamietol žalobu s odôvodnením, že „dokumenty predložené žalobkyňou v žiadnom prípade nevedú k záveru, že uplatňovaná pohľadávka je odôvodnená. Nemožno predpokladať, že predložené dokumenty, t. j. procesné plnomocenstvo s podkladmi, ktoré preukazujú riadne udelenie plnomocenstva, kópia zmluvy o postúpení, výňatok z prílohy č. 1 k zmluve o postúpení, platobná výzva z 2. novembra 2016 a potvrdenie o prevode z 2. novembra 2016 – bez potvrdenia o prijatí žalovaným, ako aj kópia zmluvy o pôžičke č. 83043008033 dostatočne preukazujú uplatňovanú pohľadávku. V tejto súvislosti ide o súkromné dokumenty, ktoré... preukazujú iba to, že osoba, ktorá ich podpísala, urobila v nich obsiahnuté prehlásenie. Tieto dokumenty v žiadnom prípade nepotvrdzujú, že žalovaný a právny predchodca žalobkyne uzatvorili zmluvu o pôžičke a že žalovanému boli poukázané peňažné prostriedky vo výške 770 PLN.“ Vzhľadom na to, že žalovaný sa nebránil, súd vydal rozsudok pre zmeškanie, ktorým však bola žaloba zamietnutá.
4. Žalobkyňa vo svojom odvolaní okrem iného namietala, že prvostupňový súd porušil článok 339 § 2 Kodeks postępowania cywilnego (občiansky súdny poriadok, ďalej len „KPC“) tým, že neuplatnil toto ustanovenie a nevychádzal výlučne z tvrdení žalobkyne uvedených v žalobe. V odôvodnení odvolateľka okrem iného uviedla, že prvostupňový súd mal vychádzať v prvom rade z tvrdení v žalobe a dokazovanie mal vykonať iba v prípade „negatívneho posúdenia“ týchto tvrdení. Súd v tejto súvislosti porušil procesné predpisy, lebo nevydal uznesenie o dokazovaní vo vzťahu k dokumentom, na základe ktorých prijal svoje stanovisko a na ktorých sa priamo zakladalo zamietnutie žaloby [Sąd Rejonowy (okresný súd, Poľsko) usúdil, že žalobkyňa svoj nárok nepreukázala]. Žalobkyňa preto navrhla, aby súd zmenil napadnutý rozsudok a žalobe v celom rozsahu vyhovel.
5. Žalobkyňa v záujme odôvodniť svoj názor predložila rozhodnutia viacerých súdov, ktoré potvrdzovali jej stanovisko. Z týchto rozhodnutí vyplýva, že tieto súdy tiež zastávali názor, že ak sa žalovaný nebráni, súd musí rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie a pritom smie vychádzať iba z tvrdení žalobcu uvedených v žalobe.

II. Ustanovenia vnútroštátneho práva a práva Únie, ktoré by mohli byť vo veci relevantné

6. Ustanovenia vnútroštátneho práva [uvedené úryvky z KPC]

PRVÁ ČASŤ
KONANIE VO VECI SAMEJ
HLAVA VI KONANIE
KAPITOLA III DÔKAZY

DIEL 1. Predmet dokazovania a hodnotenie dôkazov

Článok 227 Predmetom dokazovania sú skutočnosti, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie sporu.

Článok 228 § 1. Skutočnosti všeobecne známe nie je potrebné dokazovať.

§ 2. To isté platí aj v prípade skutočností, ktoré sú súdu známe *ex offio*, pričom súd je povinný na pojednávaní upozorniť strany na tieto skutočnosti.

Článok 229 Nie je potrebné dokazovať ani skutočnosti, ktoré protistrana priznala v priebehu konania, pokiaľ toto priznanie nevzbudzuje žiadne pochybnosti.

Článok 230 Ak strana nenamieta proti skutočnostiam, ktoré uviedla protistrana, súd, berúc do úvahy závery celého konania, môže uznať tieto skutočnosti za priznané.

Článok 231 Súd môže uznať skutočnosti, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie sporu, za zistené, ak tento záver možno odvodiť z iných zistených skutočností (skutkové domnienky).

Článok 232 Strany sú povinné predložiť dôkazy na účely potvrdenia skutočností, z ktorých odvodzujú právne následky. Súd môže pripustiť dôkaz, ktorý strana nepredložila.

Článok 233 § 1. Súd posudzuje vierohodnosť a silu dôkazov podľa vlastného presvedčenia a po komplexnom zvážení všetkého dôkazného materiálu.

§ 2. Podľa tých istých kritérií súd posudzuje i to, aký význam pripísať tomu, že jedna zo strán sa zdráha predložiť dôkaz alebo v rozpore s uznesením súdu znemožní predloženie dôkazu.

Článok 234 Domnienky stanovené zákonom sú pre súd záväzné (právne domnienky); tie však možno vyvrátiť, pokiaľ to zákon nevylučuje.

DIEL 2. Dokazovanie

ODDIEL 1. Všeobecné ustanovenia

Článok 235 § 1. Dokazovanie vykonáva súd, ktorý vec prejednáva, iba žeby tomu bránil charakter dôkazu, značné komplikácie alebo neprimerane vysoké náklady

v porovnaní s hodnotou sporu. V takých prípadoch súd poverí vykonaním dokazovania jedného zo svojich členov (poverený sudca) alebo iný súd (dožiadaný súd).

KAPITOLA IV. Rozhodnutia

DIEL 1. Rozsudky

ODDIEL 1. Vydanie rozsudku

Článok 316 § 1. Po skončení pojednávania súd vydá rozsudok na základe skutkového stavu existujúceho v čase skončenia pojednávania; najmä okolnosť, že nárok sa stal s platným až v priebehu konania, nebráni súdu v tom, aby žalobe vyhovel.

ODDIEL 3. Rozsudky pre zmeškanie

Článok 339 § 1. Ak sa žalovaný nedostaví na nariadené pojednávanie alebo ak sa napriek svojej prítomnosti na ňom nepodieľa, súd vydá rozsudok pre zmeškanie.

§ 2. V tomto prípade sa tvrdenia žalobcu v písomnom vyhotovení žaloby alebo v písomných vyjadreniach, ktoré boli žalovanému doručené pred pojednávaním, považujú za pravdivé čo do opisu skutkového stavu, iba žeby vzbudzovali oprávnené pochybnosti alebo by slúžili na obchádzanie zákona.

7. Ustanovenia práva Únie

Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS

1. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Článok 7 smernice Rady 93/13/EHS

1. Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

2. Prostriedky uvedené v odseku 1 zahrňujú ustanovenia, podľa ktorých osoby alebo organizácie s oprávneným záujmom podľa príslušného vnútroštátneho práva na ochranu spotrebiteľov môžu požiadať súdy alebo príslušné správne orgány o rozhodnutie, či sú zmluvné podmienky navrhované pre všeobecné uplatňovanie nekalé, takže môžu uplatniť vhodné a účinné prostriedky k zabráneniu ďalšieho uplatňovania takých podmienok.

3. So zreteľom na vnútroštátne právo sa môžu právne opravné prostriedky, uvedené v odseku 2, uplatňovať oddelene alebo spolu voči niekoľkým predajcom alebo dodávateľom z toho istého hospodárskeho sektoru alebo z ich združení [ich združeniam – *neoficiálny preklad*], ktorí používajú alebo odporúčajú použitie rovnakých všeobecných zmluvných podmienok alebo podobných podmienok.

Článok 267 ZFEÚ [úplné znenie]

[*omissis*]

III. Právne pochybnosti vnútroštátneho súdu a ich význam pre odpoveď na právnu otázku

8. Podľa poľského občianskeho súdneho poriadku súd môže vydať rozsudok pre zmeškanie, ak „sa žalovaný nedostaví na nariadené pojednávanie alebo ak sa napriek svojej prítomnosti na ňom nepodieľa“ (článok 339 § 1 KPC), čo predstavuje výnimku zo zásady kontradiktórnej povahy konania (ktorá vyplýva najmä z článku 316 § 1 KPC a článku 227 a nasl. KPC).
9. Rozsudok pre zmeškanie možno vydať aj v sporoch, keď podnikatelia žalujú spotrebiteľov.
10. Predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie sú splnené najmä v situácii, o akú ide v prejednávanej príhode, t. j. vtedy, keď sa žalovaný (ktorý je spotrebiteľom) po riadnom doručení kópie žaloby nebráni. V tejto súvislosti stojí za zmienku, že v poľskom procesnom práve existuje fikcia doručenia, ak účastník konania neprevezme doručenie zásielky súdu, napriek tomu, že to bolo podľa príslušných zákonných ustanovení možné (tzv. náhradné doručovanie, pozri článok 139 KPC). V dôsledku toho pomerne často dochádza k situáciám podobným situácii v prejednávanej konaní, t. j. k tomu, že podnikateľ podá žalobu o zaplatenie a žalovaný, ktorý je spotrebiteľom, sa nebráni.
11. V takejto situácii má rozhodujúci význam znenie článku 339 § 2 KPC, podľa ktorého súd pri vydaní rozsudku pre zmeškanie „[považuje] tvrdenia žalobcu uvedené v písomnom vyhotovení žaloby alebo v písomných vyjadreniach, ktoré boli žalovanému doručené pred pojednávaním, za pravdivé čo do opisu skutkového stavu, iba žeby vzbudzovali oprávnené pochybnosti alebo by slúžili na obchádzanie zákona“. Z tohto ustanovenia vyplýva, že rozsudok pre zmeškanie sa fakticky zakladá na jednostrannom tvrdení, t. j. na opise skutkového stavu žalobcom ako aktívnej procesnej strany. Skutočný základ rozsudku pre zmeškanie preto spravidla tvoria tvrdenia žalobcu, pokiaľ nevzbudzujú „oprávnené pochybnosti“ súdu alebo súd nedospeje k presvedčeniu, že tieto tvrdenia slúžili „na obchádzanie zákona“ (článok 339 § 2 KPC).
12. Treba povedať, že článok 339 § 2 KPC výslovne neupravuje, či tam uvedené negatívne znaky skutkovej podstaty („oprávnené pochybnosti“, „obchádzanie

zákona“) sa musia považovať za splnené už na základe posúdenia tvrdení žalobcu alebo treba zohľadniť širší kontext, najmä „podania“ žalobcu alebo iné podklady.

13. [zhrnutie názorov zastávaných v právnej literatúre] [*omissis*]
14. [*omissis*]
15. [*omissis*]
16. [*omissis*] Znenie článku 339 § 2 KPC neodstraňuje pochybnosti o tom, či uvedená právna úprava – podľa ktorej voči spotrebiteľovi možno vydať rozsudok pre zmeškanie, ktorého skutkový základ tvoria iba tvrdenia žalobcu (podnikateľa), pokiaľ nevzbudzujú „oprávnené pochybnosti“ alebo súd nedospeje k presvedčeniu, že tieto tvrdenia slúžili „na obchádzanie zákona“ – spĺňa spotrebiteľský štandard, ktorý požaduje najmä smernica 93/13/E[H]S, zohľadňujúc pritom povinnosť súdu, vyplývajúcu z judikatúry Súdneho dvora, aby preskúmal „prípadnú nekalú povahu určitých zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách“ (pozri najmä rozsudok Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 41).
17. V právnom spore, akým je prejednávaný spor, t. j. keď podnikateľ žaluje spotrebiteľa a ten sa nebráni, má Sąd Okręgowy (krajský súd, Poľsko) pochybnosti vo vzťahu k otázke, či negatívne znaky skutkovej podstaty v článku 339 § 2 KPC nevyžadujú jednotný štandard ochrany. Treba totiž poukázať na to, že tak „oprávnené pochybnosti“, ako aj tvrdenia slúžiace „na obchádzanie zákona“ sú znaky vykazujúce vysokú mieru pružnosti, ale určite nezaručujú jednotnú ochranu spotrebiteľov, ktorí sa nachádzajú v rovnakej procesnej situácii. Úroveň ochrany spotrebiteľa bude totiž v každom právnom spore vo veľkej miere závisieť od toho, nakoľko podrobné je tvrdenie žalobcu.
18. Okrem toho posúdenie uvedeného ustanovenia vedie k záveru, že čím stručnejšie je tvrdenie žalobcu, tým menšie je riziko, že na strane súdu vzniknú „oprávnené pochybnosti“ alebo, že súd dospeje k presvedčeniu, že tieto tvrdenia slúžili „na obchádzanie zákona“, a preto je vyššia šanca, že bude vydaný rozsudok pre zmeškanie v prospech žalobcu bez toho, aby súd dôkladne preskúmal základ jeho pohľadávky.
19. Treba poukázať najmä na to, že prvostupňový súd mohol uviesť dôvody pre zamietnutie žaloby len nedodržaním pravidiel článku 339 § 2 KPC. Ak by Sąd Rejonowy (okresný súd) vykladal toto ustanovenie správne, v kontexte prejednávaného prípadu by musel vyhovieť návrhu žalobcu.
20. Súd je však povinný zabezpečiť účinnú ochranu práv, ktoré spotrebiteľom priznáva smernica 93/13 (rozsudok Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, bod 44). Súdny dvor vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje povahu a význam verejného záujmu, na ktorom spočíva ochrana spotrebiteľov, ktorí sa voči predajcom alebo dodávateľom nachádzajú v nevýhodnejšom postavení (rozsudok Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 40 a tam uvedená judikatúra).

21. Súdny dvor ďalej zdôrazňuje, že právo Únie v zásade neharmonizuje konania uplatniteľné na skúmanie údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky, a že tieto konania teda patria do vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie, vec Profi Credit Polska, C-176/17, bod 57, ako aj Aqua Med, C-266/18, bod 47).
22. Vnútroštátne predpisy musia navyše stanovovať právo na účinný prostriedok nápravy, ako vyplýva z článku 47 Charty základných práv Európskej únie (vec Profi Credit Polska, C-176/17, bod 57, ako aj Aqua Med, C-266/18, bod 47).
23. Z preskúmania vyššie uvedeného skutkového stavu, ako aj z právneho kontextu nemožno vyvodiť záver, že by pri rozhodovaní súdu podľa článku 339 § 2 KPC mohlo ísť o porušenie zásady ekvivalencie, keďže toto ustanovenie sa uplatňuje jednotne na všetky občianskoprávne konania vedené poľskými súdmi, a to bez ohľadu na to, či je žalovaný spotrebiteľom alebo má iné právne postavenie v spore.
24. Zároveň treba poukázať na to, že súd, ktorý uplatní článok 339 § 2 KPC pri skutkovom stave, o aký ide v prejednávanom prípade, už nemá možnosť preskúmať podmienky zmluvy uzatvorenej medzi zmluvnými stranami, najmä prípadné nekalé podmienky. Žalovaný spotrebiteľ je v dôsledku toho zbavený svojej ochrany, ktorá spočíva okrem iného v tom, že súd *ex officio* preskúma zmluvu, ktorá tvorí základ pohľadávky uplatňovanej na súde.
25. V konečnom dôsledku Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský súd Poznaň) zastáva názor, že je potrebné, aby Súdny dvor Európskej únie odpovedal na otázku uvedenú vo výroku podľa článku 267 ZFEÚ.

[omissis]